

Футболкада намоз ўқиш ҳукми

05:00 / 09.01.2017 8558

Ҷазира ойларидаги одамлар кийимларда намоз ўқишга ўтадилар. Ҳар хил енги, етаги калта кийимлар кийилади. Айрим намозхонлар сажда қилгандаридаги орқаси, кети кўриниб, ҳатто кейинги сафда туриб, белининг ярми очилиб қолаётганини кўриш мумкин. Аслида, намоз кийими алоҳида, тоза, чиройли ва кўркам бўлиши керак. Аллоҳ таоло Қуръони каримда бундай марҳамат қилган:

دُجْسَمْ لُكْ دَنْعُ مُكَّتَنِي زْ اُوْخَ مَدَّا يَنَبَ آي

"Эй, Одам болалари! Ҳар бир масжид олдида зийнатларингизни олиб олинг!" (Аъроф, 31).

Мазкур ояти каримага кўра уламолар намозхонга сатри аврат лозимлиги, кийимлари озода ва кўркам бўлиши кераклигини таъкидлаганлар.

Шунинг учун ҳам ҳанафийлик мазҳабида бошяланг, енги калта кўйлакда ёки ишкийимида намоз ўқишни макруҳ дейилган.

Енги калта кийимда ёки енгларни тирсакларидан юқоригача ийғишистириб намоз ўқиш ҳақида мўътабар фиқҳий манбаларда ҳукмлар келган. Мазҳабнинг энг мўътабар китобларидан бири бўлмиш «Муҳит»да келишича:

ىف بـكـانـمـلـا ءـارـعـا نـوـهـرـكـي اوـنـاـكـ مـالـسـلـا هـيـلـعـ هـلـلـا لـوـسـرـ بـاحـصـاـنـا ىـورـ دـقـوـ ۋـولـصـلـا

«Ривоят қилинишича, Жаноби Расулуллоҳ саллоллоҳу алайхи вассалламнинг асҳоби намозда елкаларини очиб ўқишларини макруҳ санар эдилар».

“Муҳити Бурҳоний”дан келтирилган ушбу хабарга кўра асҳоби киромлар намозда енгиз кийимларда ёки енги йўқ кийимларда намоз ўқишни кариҳ санаганлар. Агар саллани суннат деб билган салафи солиҳинлар ҳозирги футболкаларда бошяланг намоз ўқилаётганини кўрганларида нима қиласидилар?!

Мутааххирийн уламоларнинг улуғларидан Ҳасан аш-Шурунбуолий (р.ҳ.) ёзадилар:

ريدقلا حتفلا ىف امك ڦمک ريمشت بوثل ڦفک ىف لخدي و رحبل ىف لاقو هيڻمک اعفار نوكى ناب ڦهارڪلا ديق ىلصلما ڦينمو ڦصالخلا ىفو قالطالا هرهاظو امهنود ام ىلا امهعفر ناك اذا هركي ال هنارهاظو نيقفرملما ىلا

«Баҳр»да айтган: «Кафф ус-савбга, яъни кийимни йиғиштиришга, тортишга енгини чизғаш ҳам киради. Чунончи, «Фатҳ үл-қадийр»да шундай дейилган. Ушбу қавлнинг зоҳири мутлақдир. (Яъни, хоҳ чизғасин, хоҳ қўтарсин ва хоҳ аслан йўқ бўлсин). «Хулоса» ва «Муннийат үл-мусоллий»да кароҳатни енгини иккала чиғаноғигача қўтаришнинг бўлиши билан қайд қилган. Бу қавлнинг зоҳири шулки, қачонenglari чиғаноқларининг пастигача қўтарилса, макруҳ бўлмайди». (Ҳасан ибн Имод аш-Шурунбуолий ал-Ҳанафий: «Ғунийя ҳошияту Дурап ал-ҳукком». Истанбул: «Ширкат ас-саҳҳофийя», 1317 ҳ., 1-жузъ, 106-бет.)

«Сирожийя»да енгларини тирсакларигача йиғиштириб намоз ўқиш макруҳлиги айтилган. Худди шунингдек, «Аттобийя»да ҳам:

نيقفرم ىلا هيڻمک عفري نا هركي و

«Икки енгини тирсакларигача қўтариб ўқиш макруҳ бўлади», дейилган.

Ҳанафий мазҳаби уламоларининг енгни чизғаб ўқиш ёки енгсиз кийимда намоз ўқишнинг макруҳ дейишларига ҳадиси шарифлардан далолатан ва ишоратан далиллар мавжуддир, албатта. Чунончи, “ал-Ҳидоя”нинг машҳур шарҳи “Фатҳ ал-қадир”да бунга далил сифатида келтирган ҳадиси шарифни зикр қилиш мумкин: Имом Абу Довуд Ибн Аббос (р.а.)дан ривоят қилган ҳадисда бундай дейилади:

ابو ثاله ارعشؓ فکی ال و مطاعاً عبس ىلع دجسی نا مکی بن رما

«Пайғамбарингиз еттита суякли аъзонгиз (икки оёқ, икки тизза, икки кафт ва пешона) или сажда қилмоқликни буюрдилар. Сочингизни ва тўнингизни йиғиштиришдан эса қайтардилар».

Ушбу маънодаги ҳадиси шарифларни олтида саҳих тўпламдан ҳам топиш мумкин. Ҳанафий мазҳаби уламолари иттифоқ қилиб, енгни шимариб намоз ўқишни ушбу ҳадисда наҳий қилинган ҳолатга киритдилар ва макруҳ бўлади, деб фатво бердилар.

Ҳар бир инсон намоз ўқишни ният қилар экан, масжидга келишни ният қилар экан, ўзига қараб олиши керак. Ресторан ва тўйларга тўғри келган кийим билан борилавермайди-ку?! Намоз мўъминнинг меърожи, масжидда

ўтириш Аллоҳга меҳмон бўлиш демакдир! Демак, мақоламиз юқорисидаги ояти карима ҳукмига кўра чиройли ва кўркам кийимларда, ҳеч бўлмаганда ресторон ва тўйларга борадиган кийимларда масжидга келмоқ ва жамоатда намоз ўқимоқ лозимдир. Бунинг учун ихлос, ҳафсала ва уйдаги аёлларимизни огоҳлантириб қўйишимиз кифоя қилса керак. Яна билмадим....

Валлоҳу аълам бис-савоб!

Ҳамидуллоҳ Беруний